

Joutsenmerkin kriteerit

Ammattikäytön koneastianpesuaineet

Versio 2.2 •

21. kesäkuuta 2010 – 30. kesäkuuta 2014

Pohjoismainen ympäristömerkintä

Pohjoismaiden ministerineuvosto päätti v. 1989 perustaa vapaaehtoisen ja positiivisen pohjoismaisen ympäristömerkin – Joutsenmerkin. Toimintaa valvoo jokaisessa pohjoismaassa kyseisen maan hallitus.

Lisätietoja löytyy kotisivuiltamme.

Suomi:

Ympäristömerkintä
PL 489
FI-00101 HELSINKI
Puh: +358 424 2811
Faksi: +358 424 281 299
www.ymparistomerkki.fi
joutsen@motiva.fi

Ruotsi:

Miljömärkning Sverige AB
SE-118 80 STOCKHOLM
Puh.: +46 8 55 55 24 00
Faksi: +46 8 55 55 24 01
www.ecolabel.se
svanen@ecolabel.se

Norja:

Miljømerking
Tordenskiolds gate 6 B
NO-0160 OSLO
Puh: +47 24 14 46 00
Faksi: +47 24 14 16 01
www.svanemerket.no
info@svanemerket.no

Tanska:

Miljømærkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Kollegievej 6
DK-2920 CHARLOTTENLUND
Puh: +45 72 300 450
Faksi: +45 72 300 451
www.ecolabel.dk
info@ecolabel.dk

Islanti:

Norræn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 REYKJAVÍK
Puh: +354 591 20 00
Faksi: +354 591 20 20
www.svanurinn.is
svanurinn@ust.is

Tätä asiakirjaa saa kopioida vain kokonaisuudessaan tekemättä siihen muutoksia. Asiakirjan tekstiä saa lainata vain, jos sen laatija Pohjoismainen ympäristömerkintä mainitaan.

Tämä on käännös ruotsinkielisestä asiakirjasta ”Svanenmärkning av Maskindiskmedel för professionellt bruk, Version 2.2”. Ristiriitatilanteissa pätee alkuperäinen asiakirja.

Ammattikäytön koneastianpesuaineiden ympäristömerkintä

080/Versio 2.2,

15.12.2011

Mitä ovat joutsenmerkityt ammattikäytön koneastianpesuaineet?	1
Miksi valita Joutsenmerkki?	1
Mitkä tuotteet voidaan joutsenmerkitä?	2
Kuinka merkkiä haetaan?	2
Mitä Joutsenmerkin saamiseen vaaditaan?	3
1 Ympäristövaatimukset	4
1.1 Yleiset vaatimukset (koskevat kaikkia tuotteita ja kaikkia monikomponenttijärjestelmän osakomponentteja)	4
1.2 Kemikaalien kokonaismäärä.....	11
1.3 Annostus ja pakkausmateriaalit	14
1.4 Pakolliset tiedot ja ainesosaluettelo	15
1.5 Tehokkuus ja käyttäjätetit	15
1.6 Asiakaskäynnit ja käyntiraportit.....	16
2 Laatu- ja viranomaisvaatimukset	17
3 Palautusjärjestelmä ja markkinointi	18
Markkinointi	19
Joutsenmerkin muoto	19
Myynti muissa pohjoismaissa	19
Valvonta	20
Käyttöoikeuden voimassaoloaika	20
Tulevat kriteerit	21

Liitteet

1	Markkinointivakuutus, Joutsenmerkityt ammattikäytön koneastianpesuaineet, huuhtelukirkasteet ja liotusaineet
2	Ammattikäytön koneastianpesuaineen valmistajan selvitys
3	Raaka-ainevalmistajan selvitys
4	Testimenetelmät ja kaavat
5	Käyttäjätesti
6	Luokittelutietoa

Mitä ovat Joutsenmerkityt ammattikäytön koneastianpesuaineet?

Joutsenmerkityt ammattikäytön koneastianpesuaineet tai monikomponenttijärjestelmät kuormittavat tuoteryhmässään vähiten ympäristöä. Tuote täyttää tiukat raaka-aineiden ympäristö- ja terveysominaisuuksia sekä tuotteen laatua ja tehokkuutta koskevat vaatimukset.

Joutsenmerkityt ammattikäytön koneastianpesuaineet

- sisältävät rajoitetusti ympäristölle ja terveydelle haitallisia aineita
- sisältävät luonnossa helposti hajoavia aineita
- ovat vähintään yhtä tehokkaita kuin vastaavat samoin toimivat tuotteet
- annostellaan optimaalisesti, mitä valvotaan asiakaskäynneillä.

Käytön ja puhdistuksen jälkeen astianpesuvesi päätyy luontoon. Siksi on tärkeää, että kaikki astianpesuaineen sisältämät ainesosat ovat helposti hajoavia. Ne eivät myöskään saa olla biokertyviä tai myrkyllisiä, ekosysteemiä vahingoittavia aineita.

Useat hajusteaineet ovat allergeeneja ja haitallisia ympäristölle. Tiedetyt säilöntäaineet kertyvät ympäristöön, kun taas toiset ovat vähemmän haitallisia. Siksi Joutsenmerkin vaatimuksissa hajusteiden käyttö on kielletty ja säilöntäaineiden käytölle on rajoituksia.

Tärkeä joutsenmerkittyjä ammattikäyttöön tarkoitettuja koneastianpesuaineita koskeva vaatimus on, että niiden on toimittava vähintään yhtä hyvin kuin vastaavat hyväksi todetut tuotteet.

Pesutuloksen tulee olla hyvä oikein annosteltuna muihin pesuaineisiin verrattuna. Tätä valvotaan säännöllisillä asiakaskäynneillä.

Miksi valita Joutsenmerkki?

- Tuotteiden markkinoinnissa voi käyttää Joutsenmerkkiä. Joutsenmerkki on tunnettu ja korkealle arvostettu Pohjoismaissa
- Joutsenmerkki on tuloksellinen ja helppo keino viestiä ympäristötyöstä ja osoittaa ympäristösitoutumista kuluttajille ja ostajille.
- Ympäristöä säästävä toiminta tuo usein myös kustannussäästöä esim. vähentämällä ympäristövaarallisten kemikaalien käyttöä, pienentämällä energian ja veden kulutusta ja jätteen määrää.
- Ympäristökysymykset ovat monimutkaisia ja saattaa kestää pitkän ajan saada tietoa jostakin tietystä ympäristökysymyksestä. Joutsenmerkki on apu tässä asiassa.
- Joutsenmerkinnässä ei ole kyse vain ympäristöasioista, vaan myös laadusta, koska näitä kahta asiaa ei voi erottaa toisistaan. Joutsenmerkki on laatuleima.

Mitkä tuotteet voidaan joutsenmerkitä?

Vaatimukset koskevat laitoksissa ja suurtalouskeittiöissä ammattikäytössä käytettäviä täyskoneastianpesuaineita, monikomponenttisia koneastianpesuaineita, huuhtelukirkasteita ja liotusaineita. Kriteerit koskevat myös terveydenhoidon välinehuollon huuhtelu-/pesu- ja desinfektiokoneisiin tarkoitettuja tuotteita. Tuotteet, jotka puhdistavat enintään 20 minuutin pesuohjelmalla katsotaan ammattikäytön tuotteiksi. Näihin kuuluvat puoliammattikäytön koneissa ja hybridikoneissa käytettäväksi tarkoitetut tuotteet. Terveydenhoitosektorin välinehuollossa sallitaan 30 minuutin maksimiaika. Maksimiaikarajoitus ei koske liotusaineita. Elintarviketeollisuuden, kuten meijerien, erikoiskoneissa käytettäviä sekä pelkästään tai osittain päivittäistavarakaupoissa myytäviä astianpesuaineita ei voida joutsenmerkitä näiden vaatimusten mukaan. Vaatimukset sisältävät myös menettelytavat asiakaskäynneille.

Kuinka merkkiä haetaan?

Jokainen vaatimus on merkitty K-kirjaimella sekä jatkuvalla numeroinnilla. Saadaksesi Joutsenmerkin kaikki vaatimukset on täytettävä.

Tekstin symbolit

Vaatimusten kohdalla on kuvattu kuinka hakijan tulee osoittaa vaatimuksen täyttyminen. Tekstissä on lisäksi erilaisia symboleja, joissa kuvataan dokumentointi. Symbolit ovat:

- Läheta dokumentaatio hakemuksen mukana
- Tarkistetaan paikan päällä

Hakemus

Hakemus lähetetään sen pohjoismaan ympäristömerkintätoimistoon, jossa toimintaa harjoitetaan. Hakemukseen kuuluu hakemuslomake ja kirjallinen aineisto, jolla osoitetaan jokaisen vaatimuksen täyttyvän.

Lisätietoa ja apua hakemuksen laadintaan voi löytyä ympäristömerkinnän kotisivuilta. Osoitteet tämän asiakirjan alussa.

Tarkastuskäynti

Ennen Joutsenmerkin käyttöluvan myöntämistä Pohjoismainen ympäristömerkintä käy tarkastuskäynnillä yrityksessä. Käynnin aikana tarkastetaan laskelmien tausta-aineisto, alkuperäistodistuksia, mittauspöytäkirjoja, ostotilastoja ja muuta vastaavaa aineistoa, jolla voidaan varmistaa vaatimusten täyttyminen.

Kustannukset

Hakemusmaksu laskutetaan hakemuksen yhteydessä. Lisäksi peritään vuosimaksua, joka perustuu Joutsenmerkityn tuotteen liikevaihtoon.

Tiedustelut

Ympäristömerkintätoimistot antavat mielellään lisätietoa, katso yhteystiedot asiakirjan alussa.

Mitä Joutsenmerkin saamiseen vaaditaan?

Jotta tuotteelle voidaan myöntää Joutsenmerkki, sen tulee täyttää kaikki vaatimukset. Monikomponenttijärjestelmissä laskelmat tulee tehdä koko järjestelmästä, lisäksi monikomponenttijärjestelmän kaikkien yksittäisten komponenttien on täytettävä kohdan 1.1 vaatimukset. Monikomponenttijärjestelmän tulee sisältää vähintään ne komponentit, jotka vaaditaan riittävän hyvään pesutulokseen siten, että tehokkuudelle asetetut vaatimukset täyttyvät.

1 Ympäristövaatimukset

Ympäristövaatimukset on jaettu kahteen osaan. Kohta 1.1 sisältää yleiset vaatimukset, jotka kaikkien tuotteiden ja kaikkien monikomponenttijärjestelmän osakomponenttien tulee täyttää.

Kohdan 1.2 vaatimukset koskevat täyskoneastianpesuaineen, liotusaineen, huuhtelukirkasteen tai monikomponenttijärjestelmän yhteenlaskettuja kokonaismääriä. Kohdan 1 vaatimukset koskevat kaikkia sisältyviä aineita, ellei toisin mainita.

Sisältyviä aineita ovat kaikki astianpesuaineen raaka-aineina käytetyt aineet, myös ainesosien lisäaineet (kuten säilöntä- ja stabilointiaineet), mutta eivät raaka-ainetuotannosta peräisin olevat epäpuhtaudet. Epäpuhtauksiksi katsotaan koneastianpesuaineen, huuhtelukirkasteen tai liotusaineen sisältämät raaka-ainetuotannon jäämät, joiden pitoisuus on alle 0,01 prosenttia. Epäpuhtaudet eivät ole aineita, joita lisätään raaka-aineeseen tietoisesti tai tarkoituksella pitoisuudesta riippumatta. Sisältyviksi aineiksi katsotaan myös aineiden tunnetut hajoamistuotteet.

Kohtien 1.1 ja 1.2 vaatimukset perustuvat suurimpaan suositeltuun annostukseen yksikköinä gramma tuotetta/litra vettä.

1. 1 Yleiset vaatimukset (koskevat kaikkia tuotteita ja kaikkia monikomponenttijärjestelmän osakomponentteja)

Täyttyvätkö vaatimukset?

K1 Tuotteen kuvaus

Hakijan tulee antaa yksityiskohtainen selvitys siitä koneastianpesuaineesta, liotusaineesta tai huuhtelukirkasteesta, jolle Joutsenmerkkiä haetaan. Selvityksessä tulee ilmoittaa seuraavat tiedot:

- kuvaus monikomponenttijärjestelmän sisältämistä aineista
- vahvistus siitä, että tuote on ammattikäytön koneastianpesuaine kohdan Mitkä tuotteet voidaan joutsenmerkitä? mukainen.

Kyllä Ei

Vaatimuksen mukainen selvitys.

Liite nro _____

K2 Ainesosaluettelo

Koneastianpesuaineesta, huuhtelukirkasteesta ja liotusaineesta on ilmoitettava täydellinen ainesosaluettelo sekä suurin suositeltu annostus. Monikomponenttijärjestelmästä on ilmoitettava ainesosaluettelo kaikista järjestelmän osakomponenteista. Ainesosaluettelossa on ilmoitettava yksiselitteisesti kaikki sisältyvät aineet, niiden nimet ja mahdolliset CAS-numerot sekä aineiden tarkoitus ja pitoisuus tuotteessa. Jos raaka-aine koostuu useasta aineesta, raaka-aineen sisältö tulee selvittää. Tiedoista

Kyllä Ei

tulee käydä ilmi seuraavat asiat:

- valmistaja
- kauppanimi
- raaka-aineiden funktio
- kemiallinen nimi
- CAS-numero
- DID-numero (listan sisältämille aineille)
- kaikkien raaka-aineiden ja sisältyvien aineiden määrät (vesi mukaan lukien sekä vesi pois lukien)
- terveyst- ja ympäristöluokitus direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY tai niiden myöhempien muutosten ja mukautusten mukaisesti.

DID-numero on DID-listassa oleva ainesosanumero, jota on käytettävä kemikaalivaatimusten täyttymistä laskettaessa. DID-lista löytyy Pohjoismaisen ympäristömerkinnän kotisivuilta, katso sivu 2.

DID-lista: Detergent Ingredient Database -lista, tarkempi kuvaus liitteessä 4.

- Täydellinen ainesosaluettelo tuotteesta tai tuotteista vaatimuksen mukaisesti. Liite nro _____
- Paikallisen lainsäädännön mukainen käyttöturvallisuustiedote tai tuoteseloste kaikista raaka-aineista, kuten REACH-asetuksen (1907/2006/EY) liite II. Liite nro _____

K3 Tuotteen luokittelu

Tuotteilla ei saa olla taulukossa 1 eriteltyä luokitusta EU:n ainedirektiivin 67/548/ETY tai sen muutosten tai mukautusten tai CLP-asetuksen 1272/2008/EY mukaan. Siirtymäaikana 1.6.2015 saakka voidaan käyttää EU:n ainedirektiivin tai CLP-asetuksen mukaista luokittelua. Siirtymäkauden jälkeen käytetään ainoastaan CLP-asetuksen mukaista luokittelua (katso taulukko 1):

Kyllä Ei

Taulukko 1. Tuotteen luokittelu

Luokitus	Vaarasymbolit ja R-lausekkeet / Vaaraluokat ja vaaralausekkeet	
	EU:n direktiivi 67/548/ETY	CLP-asetus 1272/2008
Ympäristölle vaarallinen	N ja R50, R50/53 tai R51/53. R52, R53 tai R52/53 ilman N	Vesiympäristölle vaarallinen, kategoria Välitön 1 H400, kategoria krooninen 1 H410, kategoria krooninen 2 H411, kategoria krooninen 3 H412 kategoria krooninen 4 H413
Erittäin myrkyllinen	Tx (T+ Norjassa) ja R26, R27, R28 ja/tai R39	Välitön myrkyllisyys, kategoria 1 tai 2 ja H330, H310 ja/tai H300 ja/tai Kerta-altistumisesta aiheutuva elincohtainen myrkyllisyys, kategoria 1 H370
Myrkyllinen	T ja R23, R24, R25, R39 ja/tai R48	Välitön myrkyllisyys, kategoria 2 tai 3 H330, H331, H311 ja/tai H301 ja/tai Kerta-altistumisesta aiheutuva elincohtainen myrkyllisyys, kategoria 1 H370, ja/tai Toistuvasta altistumisesta aiheutuva elincohtainen myrkyllisyys, kategoria 1 H372
Terveydelle haitallinen	Xn ja R20, R21, R22, R48, R65 ja/tai R68 (Luokitus Xn R20, R21 ja/tai R22 sallittu, jos pakkaus on muotoiltu siten, että käyttäjä ei joudu kosketuksiin tuotteen kanssa)	Aspiraatiovaara, kategoria 1 H304 ja/tai Kerta-altistumisesta aiheutuva elincohtainen myrkyllisyys, kategoria 2 H371 ja/tai Toistuvasta altistumisesta aiheutuva elincohtainen

Pohjoismainen ympäristömerkintä
 Ammattikäytön konetiskiaineet 080/ 2.2
 15. joulukuuta 2011

		myrkyllisyys, kategoria 2 H373 Välitön myrkyllisyys, kategoria 4 H332, H312, H302 (Poikkeus: Luokitus Välitön myrkyllisyys kategoria 4 H332, H312 ja/tai H302 on sallittu, jos pakkaus on muotoiltu siten, että käyttäjä ei joudu kosketuksiin tuotteen kanssa)
Syövyttävä *	C ja R34 ja R35	Ihpsyövyttävä/-ärsyttävä, kategoria 1 A, 1 B ja 1 C H314
Herkistävä	Xn ja R42 tai Xi ja R43	Hengitysteitä herkistävä, Kategoria 1 H334 tai ihoa herkistävä, kategoria 1 H317
Syöpää aiheuttava	T ja R45 ja/tai R49 (Carc 1 tai Carc 2) tai Xn ja R40 (Carc 3)	Carc 1A/1B/2 ja H350, H350i ja/tai H351
Perimää vaurioittava	T ja R46 (Mut 1tai Mut 2) tai Xn ja R68 (Mut 3)	Mut 1B/2 ja H340 ja/tai H341
Lisääntymiselle vaarallinen	T ja R60, R61, R64 ja/tai R33 (Repr1 tai Repr2) tai Xn ja R62, R63, R64 ja/tai R33 (Repr3)	Repr 1A/1B/2 ja H360, H361, H362

**Poikkeuksena automaattisesti annosteltavat aineet sekä käsin annosteltavat liotusaineet, joissa suurimman suositellun annostuksen mukaan tehty käyttöliuos ei ole syövyttävä. Syövyttävä käsin annosteltava liotusaine tulee myydä yhdessä annostelupumpun kanssa tai tuote tulee olla liitettävissä letkulla vesiliitännään, joka sekoittaa tuotteen käyttöliuokseen. Pumpun tulee olla muotoiltu niin, että se annostelee tuotteen oikein ja vähentää altistumisriskiä.*

Litran kokoisissa tai pienemmissä pakkauksessa olevaa tuotetta ei tarvitse myydä yhdessä pumpun kanssa, jos pakkauksessa on standardin ISO 9327:2004 mukainen lapsiturvallinen sulkemismekanismi.

Lisätietoja riskilausekkeista on liitteessä 6.

Huomaa, että luokittelusta vastaa tuotteen markkinoille tuoja.

- Paikallisen lainsäädännön mukaiset käyttöturvallisuustiedotteet, kuten REACH-asetuksen (1907/2006/EY) liite II. Liite nro _____
- Alle 1 litran pakkausten annostelupumpun kuvaus tai todistus standardin ISO 9327:2004 mukaisesta lapsiturvallisesta sulkemismekanismista. Liite nro _____

K4 Sisältyvien aineiden luokittelu

Tuotteen tai raaka-aineiden sisältämällä aineilla ei saa olla taulukossa 2 eriteltyä luokitusta EU:n ainedirektiivin 67/548/ETY tai sen muutosten tai mukautusten tai CLP-asetuksen 1272/2008/EY mukaan. Siirtymäaikana 1.6.2015 saakka voidaan käyttää EU:n ainedirektiivin tai CLP-asetuksen mukaista luokittelua. Siirtymäkauden jälkeen käytetään ainoastaan CLP-asetuksen mukaista luokittelua (katso taulukko 2): Kyllä Ei

Taulukko 2 Sisältyvien aineiden luokittelu

Luokitus	Vaarasymbolit ja R-lausekkeet / Vaaraluokat ja vaaralausekkeet	
	EU:n direktiivi 67/548/ETY	CLP-asetus 1272/2008
Herkistävä*	Xn ja R42 ja Xi ja R43	Hengitysteitä herkistävä 1 ja H334 tai Ihoa herkistävä 1 ja H317
Syöpää aiheuttava	T ja R45 ja/tai R49 (Carc 1 tai Carc 2) tai Xn tai R40 (Carc 3)	Carc 1A/1B/2 ja H350, H350i ja/tai H351
Perimää vaurioittava	T ja R46 (Mut 1 tai Mut 2) tai Xn ja R68 (Mut 3)	Mut 1B/2 ja H340 ja/tai H341
Lisääntymiselle vaarallinen	T ja R60, R61, R64 ja/tai R33 (Repr1 tai Repr2) tai Xn ja R62, R63, R64 ja/tai R33 (Repr3)	Repr 1A/1B/2 ja H360, H361 ja/tai H362

* Poikkeus entsyymeille ja säilöntäaineille. Katso niitä koskevat erilliset vaatimukset K6 ja K8.

- Paikallisen lainsäädännön mukainen käyttöturvallisuustiedote kaikista raaka-aineista, kuten REACH-asetuksen (1907/2006/EY) liite II. Liite nro _____
- Liitteet 2 ja 3 täytettyinä ja allekirjoitettuina tai vastaavat tiedot allekirjoitettuina. Liite nro _____

- K5 Tensidit** Kyllä Ei
- Kaikkien tensidien (funktiosta riippumatta) tulee olla aerobisesti helposti hajoavia OECD:n kemikaaleja koskevien testiohjeiden testimenetelmän 301 A–F tai muun tieteellisesti hyväksyttävän menetelmän mukaisesti.
- Kaikkien tensidien tulee olla anaerobisesti hajoavia ISO 11734, ECETOC nro 28 tai vastaavan testimenetelmän mukaisesti.
- Dokumentoinnissa tulee viitata ensisijaisesti vuonna 2007 päivättyyn tai uudempaan DID-listaan. Jos tensidiä ei ole DID-listassa, voidaan käyttää muuta dokumentaatiota, kuten testiraportteja tai kirjallisuusviitteitä.
- DID-lista (Detergents Ingredients Database) löytyy Pohjoismaisen ympäristömerkinnän kotisivulta, katso sivu 2. Lista on myös osoitteessa http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/ecolabelled_products/categories/pdf/did_list/didlist_part_a_en.pdf.
- Tensidien dokumentoinnissa tulee viitata tammikuussa 2007 päivättyyn tai uudempaan DID-listaan. Jos tensidiä ei ole DID-listassa, voidaan käyttää muuta dokumentaatiota liitteen 4 mukaisesti, kuten testiraportteja tai kirjallisuusviitteitä (katso liite 4). Liite nro _____
- K6 Entsyymit** Kyllä Ei
- Entsyymien on oltava nestemäisiä tai pölyämättömän granulaatin muodossa. Entsyymit eivät saa sisältää valmistuksesta peräisin olevia mikro-organismien jäänteitä. Entsyymejä ei saa lisätä suihkepulloissa myytäviin tai suihkepulloissa tai vastaavissa käytettäviin tuotteisiin.
- Koneastianpesuaineen, huuhtelukirkasteen ja liotusaineen valmistajan on noudatettava suojatoimenpiteitä, jotka estävät työntekijöiden altistumisen entsyymeille. Erityisesti suurelta altistumiselta suojaavaa suojaruustusta on käytettävä.
- Entsyymien valmistajan lausunto tai käyttöturvallisuustiedotteen tai tuoteselosteen tiedot vaatimuksen mukaisesti. Liite nro _____
- Kuvaus toimenpiteistä ja menetelmistä työntekijöiden suojaamiseksi. Liite nro _____
- K7 Aineet, joita tuotteisiin ei saa sisältyä** Kyllä Ei
- Tuotteet tai raaka-aineet eivät saa sisältää seuraavia aineita:
- hajusteet
 - reaktiiviset klooriyhdisteet
 - boraatit ja perboraatit
 - APEO (alkyyliifenolietoksyylaatit)
 - APD (alkyyliifenolijohdannaiset)
 - NTA (nitrilotriasettaatti) ja sen suolat. Tyyppien MGDA ja GLDA kompleksinmuodostajat voivat sisältää NTA:n epäpuhtauksia alle 1,0 %:n pitoisuuksina, jos niiden pitoisuus tuotteessa on alle 0,10 %.

Pohjoismainen ympäristömerkintä
Ammattikäytön konetiskiaineet 080/ 2.2
15. joulukuuta 2011

- EDTA (etyleenidiamiinitetraetikkahappo) ja sen suolat
- Aineet, jotka kuuluvat EU:n virallisten luetteloiden mahdollisesti hormonitoimintaa häiritsevien aineiden luokkaan 1 tai 2. *EU:n raportti hormonitoimintaa häiritsevistä aineista on luettavissa kokonaisuudessaan osoitteessa http://ec.europa.eu/environment/endocrine/index_en.htm.*
- Nanohiukkaset (*koko alle 100 nm*), jotka koostuvat metalli-, hiili tai fluoriyhdisteistä
- Aineet, jotka EU on arvioinut kuuluviksi luokkaan PBT (hitaasti hajoavat, biokertyvät ja myrkylliset aineet) tai vPvB (erittäin hitaasti hajoavat ja erittäin voimakkaasti biokertyvät aineet), katso <http://ecb.jrc.ec.europa.eu/esis/index.php?PGM=pbt>
- LAS (lineaariset alkyylibentseenisulfonaatit)
- DADMAC (dialkyylidimetyyliammoniumkloridi)

Täydellinen ainesosaluettelo tuotteesta tai tuotteista vaatimuksen K2 mukaisesti. Liite nro _____

Liitteet 2 ja 3 täytettyinä ja allekirjoitettuina tai vastaavat tiedot allekirjoitettuina. Liite nro _____

K8 Säilöntäaineet

Säilöntäainetta saa lisätä nestemäisiin tuotteisiin, jos säilöntäaine ei ole biokertyvä. Säilöntäainetta ei pidetä biokertyvänä, jos BCF on alle 500 tai $\log K_{ow}$ on alle 4,0. Jos saatavana on sekä BCF- että $\log K_{ow}$ -tiedot, on käytettävä korkeimpia mitattuja BCF-arvoja.

Herkistäväksi luokitellun aineen pitoisuuden tulee lopputuotteessa olla alle 0,10 %.

Kyllä Ei

Säilöntäaineen BCF- tai $\log K_{ow}$ -dokumentaatio. Liite nro _____

Tuotteen täydellinen ainesosaluettelo, katso K2. Liite nro _____

K9 Väriaineet

Väriaineet eivät saa olla biokertyviä. Väriainetta ei pidetä biokertyvänä, jos BCF on alle 500 tai $\log K_{ow}$ on alle 4,0. Jos saatavana on sekä BCF- että $\log K_{ow}$ -tiedot, on käytettävä korkeimpia mitattuja BCF-arvoja.

Elintarvikkeissa käytettäväksi hyväksytyjä väriaineita voidaan myös käyttää.

Kyllä Ei

Väriaineen BCF- tai $\log K_{ow}$ -dokumentaatio tai E-numero. Liite nro _____

1.2 Kemikaalien kokonaismäärä

Seuraavat vaatimukset koskevat ammattikäytön täyskoneastianpesuaineita, huuhtelukirkasteita ja liotusaineita tai käytettävän monikomponenttijärjestelmän osakomponenttien yhteismäärää.

Täyttyvätkö vaatimukset?

Laskelmien tulee sisältää kaikki osakomponentit, joille haetaan Joutsenmerkkiä. Laskelmat tulee tehdä suurimman suositellun annostuksen mukaan, jos annosteluohjeet on annettu eri määriille. Asetetut raja-arvot ovat (m)g/litra vettä, mikä vastaa (m)g/litra käyttöliuosta ja (m)g/litra pesuvettä astianpesukoneessa.

K10 Ympäristölle vaaralliset aineet

Täyskoneastianpesuaine tai monikomponenttijärjestelmä saa sisältää ympäristölle vaarallisiksi luokiteltuja aineita rajoitetusti.

Kyllä Ei

Vesiympäristölle vaarallisten ja vesiympäristössä heikosti hajoavien aineiden (aineet riskilausekkeilla R50/53, R51/53 ja R52/53 / Vaarallinen vesiympäristölle, Krooninen, kategoria 1, H410; Krooninen, kategoria 2, H411; Krooninen, kategoria 3, H412) käyttöä on rajoitettu seuraavasti:

$$100 * A_{R50/53} + 10 * A_{R51/53} + A_{R52/53} \leq 0,40 \text{ mg/litra vettä}$$

Tai:

$$100 * A_{H410} + 10 * A_{H411} + A_{H412} \leq 0,40 \text{ mg/litra vettä}$$

Suurinta suositeltua annostusta käytettäessä:

$A_{R50/53 / H410}$ = käytetty määrä ainetta merkinnällä R50/53 tai H410 (mg/litra vettä)

$A_{R51/53 / H411}$ = käytetty määrä ainetta merkinnällä R51/53 tai H411 (mg/litra vettä)

$A_{R52/53 / H412}$ = käytetty määrä ainetta merkinnällä R52/53 tai H412 (mg/litra vettä)

Jos tietoa ainesosan ympäristövaarallisuudesta ei ole saatavilla, ainetta pidetään ympäristölle vaarallisena merkinnällä R50/53 tai H410.

- Yhteenveto tuotteen sisältämistä R50/53, R51/53 ja R52/53 tai H410, H411 ja H412 merkityistä aineista tai yhdisteistä (mg/litra vettä). Liite nro _____
- Laskelmat vaatimuksen täyttymisestä. Liite nro _____
- Paikallisen lainsäädännön mukainen käyttöturvallisuustiedote kaikista raaka-aineista, kuten REACH-asetuksen (1907/2006/EY) liite II, jossa selvitys aineen vaarallisuudesta ympäristölle (välitön myrkyllisyys vesiympäristölle, hajoavuus ja/tai biokertyvyys). Liite nro _____

K11 Kriittinen laimennustilavuus CDV (Critical Dilution Volume)

Huuhtelukirkasteiden, liotusaineiden, koneastianpesuaineiden tai monikomponenttijärjestelmien kriittinen laimennustilavuus ei saa ylittää asetettuja raja-arvoja, jotka on esitetty taulukossa 3 (suurinta suositeltua annostusta käytettäessä). Joko akuuttia ($CDV_{akuutti}$) tai kroonista arvoa ($CDV_{krooninen}$) voidaan käyttää.

Kyllä Ei

Taulukko 3. CDV suurimmalla suositetulla annostelulla

Parametri	Symboli (yksikkö)	Konetiskiaine ja liotusaine	Huuhtelukirkaste
Kriittinen laimennustilavuus	$CDV_{akuutti}$ (litra/litra vettä)	5000	8000
	$CDV_{krooninen}$ (litra/litra vettä)	1900	3000

Dokumentoinnissa tulee viitata ensisijaisesti vuonna 2007 päivättyyn tai uudempaan DID-listaan. Jos ainetta ei ole DID-listassa, voidaan käyttää muuta dokumentaatiota, kuten testiraportteja tai kirjallisuusviitteitä.

DID-lista löytyy Pohjoismaisen ympäristömerkinnän kotisivulta, katso asiakirjan alusta. Lista on myös osoitteessa

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/ecolabelled_products/categories/did_list_en.htm.

Laskentataulukko on saatavana Pohjoismaiselta ympäristömerkinnältä sekä sen ruotsin- ja tanskankielisiltä kotisivuilta:

<http://www.ecolabel.dk/producenter/kriterier/kriterieliste/kriteriedetaljer?maerke=Svanen&produktgruppe=80>

<http://www.svanen.nu/Default.aspx?tabName=CriteriaDetail&menuItemID=6998&pgr=80>

Kriittisen laimennustilavuuden laskukaava on liitteessä 4. Parametrit ja laskukaava ovat DID-listan osassa B.

Kokonais- tai monikomponenttijärjestelmästä tehdyt kriittisen laimennustilavuuden laskelmat, jotka osoittavat, että vaatimus täyttyy. Ilmoita arvojen $CDV_{akuutti}$ tai $CDV_{krooninen}$ laskennassa käytetyt määrät. Aineiden dokumentoinnissa tulee viitata ensisijaisesti tammikuussa 2007 päivättyyn tai uudempaan DID-listaan. Jos aine ei ole DID-listassa, tulee käyttää listan osaa B.

Liite nro _____

K12 aNBO (aerobisesti hajoamattomat aineet) ja anNBO (anaerobisesti hajoamattomat aineet)

Kyllä Ei

Ammattikäytön huuhtelukirkasteessa, liotusaineessa ja koneastianpesuaineessa tai monikomponenttijärjestelmässä käytettävien aerobisesti hajoamattomien tai anaerobisesti hajoamattomien orgaanisten aineiden yhteenlaskettu määrä ei saa ylittää taulukossa 4 asetettuja raja-arvoja (suurinta suositeltua annostusta käytettäessä).

Huomaa tensidejä koskevat erityisvaatimukset (katso K5).

Taulukko 4. Raja-arvot aerobisesti ja anaerobisesti hajoamattomien aineiden enimmäismäärille suurimmalla suositellulla annostelulla.

Parametri	Symboli (yksikkö)	Konetiskiaine ja liotusaine	Huuhtelukirkaste
Aerobisesti hajoamattomat orgaaniset yhdisteet	aNBO (g/l vettä)	0,4	0,04
Anaerobisesti hajoamattomat orgaaniset yhdisteet	anNBO (g/l vettä)	0,4*	0,04*

*Poikkeus: iminodisukkinaattia (IDS) ja kumeenisulfonaattia ei tarvitse huomioida laskuissa.

aNBO- ja anNBO-laskelmat. Dokumentoinnissa tarvittavat parametrit ja laskukaavat ovat liitteessä 4.

Liite nro _____

Laskentataulukko on saatavana Pohjoismaiselta ympäristömerkinnältä.

K13 Fosfori

Fosfaattien ja muiden fosforiyhdisteiden kokonaismäärä ei saa ylittää taulukossa 5 annettuja raja-arvoja, laskettuna gramma fosforia litraa vettä kohti. Fosforin laskemisessa tulee käyttää suurinta suositeltua annostusta.

Kyllä Ei

Taulukko 5. Raja-arvot fosforille (P) suurimmalla suositellulla annostelulla

Parametri	Symboli(yksikkö)	Konetiskiaine ja liotusaine	Huuhtelukirkaste
Fosforimäärä	P (g/litra vettä)	0,08	0,04

Laskelma fosforin kokonaismäärästä (g/l vettä)

Liite nro _____

K14 Fosfonaatit ja fosfonihapot

Kyllä Ei

Tuote saa sisältää fosfonaatteja ja fosfonihappoja enintään taulukossa 6 mainitun määrän, laskettuna grammoissa litraa käyttöliuosta kohden. Laskelmassa tulee käyttää suurinta suositeltua annostusta.

Taulukko 6 Raja-arvo fosfonaatin/fosfonihapon enimmäismäärälle suurimmalla suositellulla annostelulla

Parametri	Symboli (yksikkö)	Konetiskiaine ja liotusaine	Huuhtelu-kirkaste
Fosfonaatit/ fosfonihapot	Fosfonaatit/ fosfonihapot (g/litra vettä)	0,01	0,006

Laskelma fosfonaattien tai fosfonihappojen kokonaismäärästä (g/l vettä).

Liite nro _____

1.3 Annostus ja pakkausmateriaalit

K15 Annostus

Kyllä Ei

Tuotteen tulee olla helposti annosteltavissa automaattisen annostelujärjestelmän avulla. Jos tuote annostellaan käsin, tuotteessa on oltava selkeät annosteluohjeet.

Selvitys normaalista annostelusta. Käsin annosteltavista tuotteista kopio annosteluohjeista.

Liite nro _____

K16 Muoviset pakkausmateriaalit ja pakkausmateriaalimerkinnät

Kyllä Ei

Pakkauksissa ja etiketeissä ei saa käyttää PVC-muovia eikä muita halogenoituja muoveja.

Muovimateriaalit on merkittävä DIN 6120 -järjestelmän osan 2 tai vastaavan merkintäjärjestelmän mukaisesti. Merkintävaatimukset eivät koske pienosia (alle 5 g).

Tuoteseloste tai muu asiakirja, josta käy ilmi pakkauksessa ja etiketissä käytetyt muovit.

Liite nro _____

Selvitys, josta käy ilmi, että primääripakkaus on merkitty DIN 6120 -järjestelmän tai vastaavan merkintäjärjestelmän mukaisesti.

Liite nro _____

1.4 Pakolliset tiedot ja ainesosaluettelo

	Täyttyvätkö vaatimukset?
K17 Ainesosaluettelo Ainesosaluettelon tulee olla pesuaineasetuksen 648/2004/EY mukainen.	Kyllä ☐ Ei ☐
☒ Käyttöturvallisuustiedote, tekninen tuoteseloste tai kopio etiketistä, josta sisältö ilmenee.	Liite nro _____
K18 Pakolliset tiedot Pakkauksesta tai tuoteselosteesta tulee käydä ilmi käyttöohjeet ja suositeltu annostus (g/l vettä) relevantilla veden kovuudella.	Kyllä ☐ Ei ☐
☒ Tekninen tuoteseloste tai kopio etiketistä.	Liite nro _____
K19 Käyttöohjeet ja ympäristöohjeet Tuoteselosteessa tai etiketissä tulee olla käyttöohjeet, joissa on seuraavat tekstit tai vastaavat tiedot:	Kyllä ☐ Ei ☐
<ul style="list-style-type: none"> • Pese mahdollisimman täysiä koneellisia. • Vältä suositeltua suurempaa tai pienempää annostelua. • Pese alhaisimmassa mahdollisessa hygieeniseksi pesevässä lämpötilassa. • Ohjeet tyhjien pakkausten käsittelystä. 	
Käyttöohjeista tulee olla saatavana tulostettava versio (esimerkiksi verkkosivuilla).	
<i>Tekstit ovat saatavana muilla pohjoismaisilla kielillä Pohjoismaiselta ympäristömerkinnältä.</i>	
☒ Kopio etiketistä tai tuoteselosteesta, josta käy ilmi vaatimuksen täytyminen.	Liite nro _____
☒ Kopio käyttöohjeista tai viittaus verkkosivuihin, josta käy ilmi, että vaatimus käyttöohjeiden tulostettavasta versiosta täyttyy.	Liite nro _____

1.5 Tehokkuus ja käyttäjätetit

Huuhtelukirkasteen, liotusaineen ja täyskoneastianpesuaineen tai monikomponenttijärjestelmän tulee puhdistaa riittävän tehokkaasti, kun käytetään suositeltua annostusta pehmeässä vedessä.

K20 Tehokkuus ja käyttäjätetit Tuotteen tulee olla riittävän tehokas ja laadukas. Tuotteen tulee täyttää liitteen 5 mukaiset käyttäjätettestä koskevat vaatimukset.	Kyllä ☐ Ei ☐
---	--

Tuotteesta tulee toimittaa vähintään 8 testipaikassa suoritettujen käyttäjätestin tulokset sekä raportti, josta käy ilmi vastaajat, vastaajien määrä ja testin tulokset.

Käytetyn annostuksen tulee olla valmistajan suosituksen mukainen. Testin on oltava kestoaltaan vähintään neljä viikkoa. Testipaikoista vähintään 80 prosentin on arvioitava tuote riittävän tehokkaaksi tai hyvin tehokkaaksi kaikissa kohdissa (katso liite 5) sekä oltava tyytyväisiä tai hyvin tyytyväisiä asiakaskäytösopimukseen.

Jos tuoteryhmämääritelmän mukaiseen terveydenhuollon välinetiskiin tarkoitettujen tuotteiden on testattu ISO 15883 standardin mukaan, ei käyttäjätestejä tarvitse tehdä. Dokumentaatioksi on toimitettava sertifioitujen laboratorion (ks. liite 4 kohta 1) testiraportti, joka osoittaa, että tuotteet ovat läpäisseet standardin mukaiset testit.

- Kaikki palautetut testiraportit allekirjoitettuna, liite 5 tai vastaavat tiedot. Liite nro _____
- Raportti, jossa selvitetään testipaikat ja osallistujien määrä sekä annetaan yhteenveto testin tuloksista. Liite nro _____

1.6 Asiakaskäynnit ja käyntiraportit

K21 Asiakaskäynnit ja käyntiraportit

Asiakaskäynnit on suoritettava luvan voimassaoloaikana toimittajan menettelytapojen ja asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Asiakaskäyntien on oltava osa valmistajan tai toimittajan normaalia menettelytapaa. Poikkeustapauksissa sallitaan, että asiakaskäyntejä ei suoriteta, jos asiakaskäynti on toimitustapojen ja etäisyyksien vuoksi käytännössä vaikea suorittaa. Asiakaskäynnit voi suorittaa myös kolmas osapuoli, kuten laitos tai konsultointiyritys. Käyntiraportti on toimittajan tavallinen käyntiraportti, jonka tulee sisältää seuraavat kohdat:

Kyllä Ei

- astianpesukoneen kunnossapito-ohjeiden olemassaolon tarkistus
- veden kovuuden mittauservot tai vedenjakelijan antamat tiedot (mittausta ei tarvitse suorittaa jokaisella käyntikerralla, mutta asiakkaiden käyttöveden kovuuservot tulee ilmoittaa)
- tiedot suositellusta annostuksesta veden kovuuden mukaan
- tiedot käytetystä annostelusta
- tarjous ympäristöohjeiden* liittämistä astianpesukoneiden läheisyyteen veloituksesta.

*Koneisiin tulee liittää vähintään seuraavat ympäristöohjeet:

- Pese mahdollisimman täysiä koneellisia.
- Pese alhaisimmassa mahdollisessa puhtaaksi pesevässä lämpötilassa.

Pohjoismaisen ympäristömerkinnän tulee saada täytetyt käyntiraportit nähtäväkseen pyydettyä pistokokeiden yhteydessä. Kaikki käyntiraportit tulee säastää luvan voimassaolon ajan.

- Kopio päivätyistä, allekirjoitetuista, kokonaan täytetyistä ja edellä mainitut kohdat sisältävistä käyntiraporteista vähintään 8 asiakaskäynniltä, jotka on suoritettu kohdan 1.5 tehokkuusvaatimuksen täyttämiseksi. Liite nro _____
- Kirjallinen selvitys siitä, miten asiakaskäynnit normaalisti suoritetaan. Selvityksestä tulee käydä ilmi, kuka käynneistä vastaa, miten usein asiakkaiden luona käydään sekä ne asiakkaat, joiden luona ei käydä ja perusteet tälle. Liite nro _____
- Menettelytavat asiakasraporttien säilyttämiseksi luvan voimassaolon ajan. Liite nro _____

2 Laatu- ja viranomaisvaatimukset

Joutsenmerkin kriteerien täytyminen tulee varmistaa seuraavilla käytännöillä. Jos tuottajalla on ISO 14 001- tai EMAS-standardin mukainen ympäristöjärjestelmä, jossa seuraavat rutiinit ovat käytössä, riittää että akkreditoitu tarkistaja dokumentoi vaatimusten täyttymisen.

K22 Lait ja asetukset

Joutsenmerkittyjä ammattikäytön konetiskiaineita tarjoavan yrityksen on varmistettava, että turvallisuutta ja työympäristöä koskevia säädöksiä, ympäristölainsäädäntöä ja laitteistokohtaisia käyttöehtoja tai toimilupia noudatetaan kaikissa Joutsenmerkityn tuotteen tuotantopisteissä.

Kyllä Ei

- Allekirjoitettu hakemuslomake. Liite nro _____

K23 Joutsenvastaava

Yrityksessä on oltava henkilö, joka vastaa Joutsenvaatimusten täyttymisestä, sekä henkilö, joka on yhteydessä Pohjoismaiseen ympäristömerkintään.

Kyllä Ei

- Organisaatorakenne, josta ilmenevät yllä mainitut vastuuhenkilöt. Liite nro _____

K24 Dokumentaatio

Luvanhaltijan on voitava esittää kopio hakemuksesta ja sen yhteydessä lähetettävästä dokumentaatiosta (mukaan lukien laskelmat, testiraportit, alihankkijoiden asiakirjat yms.).

Kyllä Ei

- Tarkastetaan paikan päällä.

K25 Konetiskiaineen laatu

Luvanhaltijan on taattava, että Joutsenmerkityn konetiskiaineen (komplett och flerkomponentsystem), huuhtelukirkasteen tai liotusaineen tuotannon laatu ei heikkene luvan voimassaoloaikana.

Kyllä Ei

Menettelyohjeet, joilla voi koota ja tarvittaessa selvittää Joutsenmerkittyjen, liotusaineen ja ammattikäytön konetiskiaineen laatua koskevat reklamaatiot / valitukset.

Liite nro _____

K26 Suunnitellut muutokset ja poikkeamat

Joutsenvaatumuksiin vaikuttavat suunnitellut muutokset ja poikkeamat on kirjallisesti ilmoitettava Pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle.

Kyllä Ei

Menettelyohjeet, jotka osoittavat, miten suunnitellut muutokset käsitellään. .

Liite nro _____

K27 Jäljitettävyys

Luvanhaltija on pystyttävä jäljittämään Joutsenmerkitty tuote ammattikäytön konetiskiaine tuotannosta.

Kyllä Ei

Kuvaus/menettelyohjeet siitä, miten vaatimus täytetään. .

Liite nro _____

3 Palautusjärjestelmä ja markkinointi**K28 Palautusjärjestelmä**

Asiaankuuluvia kansallisia tuotteiden ja pakkauksien palautusjärjestelmiä koskevia sääntöjä, lakeja ja/tai toimialakohtaisia sopimuksia on noudatettava niissä pohjoismaissa, joissa ympäristömerkittyä tuotetta myydään.

Kyllä Ei

Selvitys valmistajalta palautusjärjestelmistä, joiden kanssa valmistajalla on sopimus koskien kierrätystä/käsittelyä.

Liite nro _____

K29 Markkinointi

Markkinointisäännöt on luettavissa asiakirjasta ”Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt” päivitetty 12. joulukuuta 2001 tai uudempi versio.

Kyllä Ei

Liite 1.

Liite nro _____

Markkinointi

Joutsenmerkki on tavaramerkki, joka on erittäin hyvin tunnettu ja luotettu pohjoismaissa. Joutsenmerkittyä tuotetta tai palvelua voi hyödyntää markkinoinnissa käyttöluvun voimassaoloajan.

Merkki on sijoitettava niin, että ei synny epäselvyyttä siitä mitä ympäristömerkintä tarkoittaa ja siten, että merkki osoittaa ammattikäytön konetiskiaineiden olevan ympäristömerkittyjä.

Lisää markkinointisäännöistä on luettavissa asiakirjasta ” ”Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt” päivitetty 22. kesäkuuta 2011 tai uudempi versio.

Joutsenmerkin muoto

Joutsenmerkin ulkoasua on seuraava:

lupanumero

Jokainen käyttöluva saa oman lupanumeron, jota on käytettävä yhdessä merkin kanssa.

Lisää merkin ulkoasusta on luettavissa asiakirjasta ”Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt” päivätty 22. kesäkuuta 2011 tai uudempi versio.

Myynti muissa pohjoismaissa

Jos lupa rekisteröidään jossakin muussa pohjoismaassa, on sen markkinointi Joutsenmerkittynä mahdollista näillä markkinoilla.

Rekisteröitäessä seuraavat asiakirjat on toimitettava ko. maan ympäristömerkintätoimistoon:

- Rekisteröinnin hakemuslomake vaihtoehtoisesta Pohjoismainen hakemuslomake ensimmäisen hakemuksen yhteydessä*
- Kopio käyttöluvasta
- Kopio tuotteen etiketistä ja tuotteen tuoteturvallisuustiedotteesta

- Dokumentaatio joka osoittaa, että rekisteröintimaan kansallisessa lainsäädännössä asetettu tuotteen fosforipitoisuutta koskeva vaatimus on tiukempi kuin kriteerivaatimus.
- Tuotteiden liikevaihto rekisteröintimaassa
- Kansalliset määräykset tai toimialakohtaiset sopimukset liittymisestä pakkausten palautus/kierrätysjärjestelmään
- Mahdollinen markkinointimateriaali rekisteröintimaassa.
- Kuvaus rekisteröintimaan asiakaskäyntien rutiineista
- Ilmoita rekisteröintimaan toimittaja/maahantuoja jos se on muu kuin luvanhaltija.

*Riittää jos hakija ensimmäistä hakemusta tehdessä ilmoittaa mahdolliset rekisteröintimaat. Silloin Pohjoismainen ympäristömerkintä huolehtii tarvittavien yllä mainittujen asiakirjojen lähettämisestä rekisteröintimaihin.

Rekisteröinnin hakeminen on maksutonta, mutta Joutsenmerkityn tuotteen käytöstä peritään vuosimaksua asianomaisen maan maksuperusteiden mukaan.

Valvonta

Pohjoismainen ympäristömerkintä voi tarkastaa täyttääkö ammattikäytön konetiskiaine, liotusaine ja huuhtelukirkaste Joutsenvaatimukset käyttöoikeuden myöntämisen jälkeen. Tämä voi tapahtua esim. valvontakäynnillä tai pistokoetarkastuksilla.

Jos osoittautuu, että tuote ei täytä vaatimuksia, käyttöoikeus voidaan peruuttaa.

Tarkastus voidaan tehdä myös ottamalla näyte analyysiin pistokokeen muodossa kaupassa myynnissä olevien tuotteiden joukosta, jonka jälkeen näytteen analysoi puolueeton testilaitos. Jos vaatimuksia ei täytetä, Pohjoismainen ympäristömerkintä voi vaatia, että luvanhaltija maksaa analyysikulut.

Käyttöoikeuden voimassaoloaika

Pohjoismainen ympäristömerkintä vahvisti kriteerit ammattikäytön konetiskiaineille 21. kesäkuuta 2010. Versio 2.0 on voimassa 30. kesäkuuta 2014 saakka.

Sihteeristökokous päätti 16. helmikuuta 2011 muuttaa vaatimusta K13 sekä selventää kappaletta ”Myynti muissa Pohjoismaissa. Uusi versio on 2.1.

Sihteeristökokous päätti 15. joulukuuta 2011 selventää tuoteryhmärajausta niin, että siitä ilmenee selvästi, että myös terveydenhoidon välinehuollossa käytettäviin koneisiin tarkoitetut tuotteet kuuluvat kriteerin piiriin. Myös liitteitä 2 ja 3 tarkennettiin. Uusi versio on 2.2.

Joutsenmerkin käyttöoikeus on voimassa niin kauan kuin tuote täyttää vaatimukset tai kunnes kriteereiden voimassaoloaika päättyy. Pohjoismainen ympäristömerkintälautakunta voi kriteereiden voimassaoloaikana tehdä korjauksia

ja/tai pidentää voimassaoloaika. Nämä muutokset eivät vaikuta jo voimassaolevaan lupaan. Kriteereitä voidaan pidentää tai tarkentaa.

Vähintään 1 vuosi ennen edellisten kriteereiden voimassaoloajan päättymistä Pohjoismainen ympäristömerkintä julkaisee uudet kriteerit. Näin luvanhaltijalle tarjotaan mahdollisuus uudistaa lupansa. 1

Tulevat kriteerit

Fosforia koskevan vaatimuksen tarkistaminen ja fosfaatin tai fosfonaatin käytön mahdollinen kieltäminen. Mahdollinen energiaa koskevan vaatimuksen asettaminen. Anaerobiseen hajoavuuteen liittyvän iminodisukkinaattia (IDS) koskevan poikkeuksen poistamisen arviointi.

Kriittisen laimennustilavuuden vaatimusten muuttaminen siten, että vaatimuksena on pelkästään CDV-krooninen.

Loppuhuuhtelun mittauksen mahdollinen käyttö pistevaatimuksena, jossa painotetaan alhaisempaa vedenkäyttöä. Muiden, esimerkiksi tekijöiden, jotka ovat astianpesukoneesta riippuvaisia sisällyttäminen vaatimuksiin.

Liite 1 – Joutsenmerkittyjen ammattikäytön konetiskiaineiden markkinointi

Olemme tutustuneet pohjoismaisen ympäristömerkin käyttöä koskeviin sääntöihin, jotka on esitetty ”Tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevat säännöt” asiakirjassa, päivätty 22. kesäkuuta 2011 tai uudempi versio. Vakuutamme, että mainittuja sääntöjä noudatetaan markkinoinnissa.

Vakuutamme, että olemme tutustuneet ammattikäytön konetiskiaineiden Joutsenmerkin kriteereihin.

Vakuutamme, että ammattikäytön konetiskiaineita markkinoiville työntekijöillemme tiedotetaan ko. tuoteryhmän kriteereistä ja tuotteiden pohjoismaista ympäristömerkintää koskevista säännöistä.

Paikka ja päiväys

Yritys

Allekirjoitus, yhteyshenkilö

Nimenselvennys

Puhelin

Allekirjoitus, markkinoinnin vastuhenkilö

Nimenselvennys

Puhelin

Henkilöstövaihdon yhteydessä pitää ympäristömerkinnälle toimittaa uusi ajan tasalla oleva vakuutus.

Liite 2 – Ammattikäytön koneastianpesuaineen valmistajan selvitys

Käytetään ammattikäytön koneastianpesuaineen Joutsenmerkin lupahakemuksen yhteydessä.

Sisältyviä aineita ovat kaikki tuotteen raaka-aineina käytetyt aineet, myös ainesosien lisäaineet (kuten säilöntä- ja stabilointiaineet), mutta eivät raaka-ainetuotannosta peräisin olevat epäpuhtaudet. Epäpuhtauksia ovat raaka-ainetuotannosta peräisin olevat jäämät, joiden pitoisuus tuotteessa on alle 0,01 prosenttia (100 ppm) ja joita ei lisätä raaka-aineeseen tietoisesti ja tarkoituksella. Sisältyviksi aineiksi katsotaan myös aineiden tunnetut hajoamistuotteet (kuten formaldehydi ja aryyliamiini).

Tuotteen nimi: _____

Tuotetyyppi: _____

	Kyllä	Ei
Sisältääkö tuote hajusteita?	☐	☐
Sisältääkö tuote reaktiivisia klooriyhdisteitä?	☐	☐
Sisältääkö tuote boraattia tai perboraattia?	☐	☐
Sisältääkö tuote etyleenidiamiinitetraetikkahappoa (EDTA)?	☐	☐
Sisältääkö tuote nitrilotriasettaattia (NTA)?	☐	☐
Jos kyllä, ilmoita määrä tuotteessa: _____		
Jos kyllä, onko kyse MGDA:n tai GLDA:n epäpuhtaudesta?	☐	☐
Sisältääkö tuote aineita, joiden katsotaan kuuluvan EU:n virallisten luetteloiden mahdollisesti hormonitoimintaa häiritsevien aineiden luokkaan 1 tai 2? (Katso http://ec.europa.eu/environment/endocrine/documents/final_report_2007.pdf)	☐	☐
Sisältääkö tuote nanohiukkasia, jotka rakentuvat metalli-, hiili- tai fluoriyhdisteistä?	☐	☐
Sisältääkö tuote aineita, jotka EU on arvioinut kuuluviksi luokkaan PBT tai vPvB?	☐	☐
Sisältävätkö raaka-aineet väriaineita?	☐	☐

Jos kyllä, ilmoita E-numero tai BCF- tai logK_{ow}-arvo:

Pohjoismainen ympäristömerkintä
Ammattikäytön konetiskiaineet 080/ 2.2
15. joulukuuta 2011

Sisältääkö tuote aineita, jotka luokiteltu seuraavilla riskilausekkeilla tai niiden yhdistelmillä?

	Kyllä	Ei
Xn riskilausekkeella R42 tai Xi riskilausekkeella R43 / Resp. Sens. 1 vaaralausekkeella H334 tai Skin Sens. 1 vaaralausekkeella H317	☐	☐
T riskilausekkeella R45 ja/tai R49 (Carc. 1 tai Carc. 2) tai Xn riskilausekkeella R40 (Carc. 3) / Carc. 1A/1B/2 vaaralausekkeella H359, H350i ja/tai H351	☐	☐
T riskilausekkeella R46 (Muta. 1 tai Muta. 2) tai Xn riskilausekkeella R68 (Muta. 3) / Muta. 1B/2 vaaralausekkeella H340 ja/tai H341	☐	☐
T riskilausekkeella R60, R61, R64 ja/tai R33 (Repr. 1 tai Repr. 2) tai Xn riskilausekkeella R62, R63, R64 ja/tai R33 (Repr. 3) / Repr. 1A/1B/2 vaaralausekkeella H360, H361 ja/tai H362	☐	☐

Jos vastaus johonkin kohtaan on kyllä, selvitä miksi: _____

Jos ilmenee uusia tietoja, jotka aiheuttavat muutoksia lomakkeen tietoihin, tulee Pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle toimittaa lomake uudelleen täytettynä.

Päiväys:

Yrityksen nimi:

Vastuuhenkilön allekirjoitus

Nimen selvennys (painokirjaimin)

Sähköposti/puhelinnumero

Liite 3 – Raaka-ainevalmistajan selvitys

Käytetään ammattikäytön koneastianpesuaineen Joutsenmerkin lupahakemuksen yhteydessä.

Sisältyviä aineita ovat kaikki tuotteen raaka-aineina käytetyt aineet, myös ainesosien lisäaineet (kuten säilöntä- ja stabilointiaineet), mutta eivät raaka-ainetuotannosta peräisin olevat epäpuhtaudet. Epäpuhtauksia ovat raaka-ainetuotannosta peräisin olevat jäämät, joiden pitoisuus tuotteessa on alle 0,01 prosenttia (100 ppm) ja joita ei lisätä raaka-aineeseen tietoisesti ja tarkoituksella. Sisältyviksi aineiksi katsotaan myös aineiden tunnetut hajoamistuotteet (kuten formaldehydi ja aryylimiamiini).

Raaka-aineen nimi: _____

Raaka-aineen tarkoitus: _____

	Kyllä	Ei
Sisältääkö raaka-aine hajusteita?	☐	☐
Jos kyllä, ilmoita määrä: _____		
Sisältääkö tuote reaktiivisia klooriyhdisteitä?	☐	☐
Jos kyllä, ilmoita määrä: _____		
Sisältääkö raaka-aine boraattia tai perboraattia?	☐	☐
Jos kyllä, ilmoita määrä: _____		
Sisältääkö raaka-aine etyleenidiamiinitetraetikkahappoa (EDTA)?	☐	☐
Jos kyllä, ilmoita määrä: _____		
Sisältääkö raaka-aine nitrilotriasettaattia (NTA)?	☐	☐
Jos kyllä, ilmoita määrä: _____		
Sisältääkö raaka-aine aineita, joiden katsotaan kuuluvan EU:n virallisten luetteloiden mahdollisesti hormonitoimintaa häiritsevien aineiden luokkaan 1 tai 2? (Katso http://ec.europa.eu/environment/endocrine/documents/final_report_2007.pdf).	☐	☐
Jos kyllä, ilmoita määrä: _____		
Sisältääkö raaka-aine nanohiukkasia, jotka rakentuvat metalli-, hiili- tai fluoriyhdisteistä?	☐	☐
Jos kyllä, ilmoita määrä: _____		
Sisältääkö raaka-aine aineita, jotka EU on arvioinut kuuluviksi luokkaan PBT tai vPvB?	☐	☐
Sisältääkö raaka-aine väriaineita?	☐	☐
Jos kyllä, ilmoita E-numero tai BCF- tai logK _{ow} -arvo: _____		

Pohjoismainen ympäristömerkintä
Ammattikäytön konetiskiaineet 080/ 2.2
15. joulukuuta 2011

Sisältääkö tuote aineita, jotka luokiteltu seuraavilla riskilausekkeilla tai niiden yhdistelmillä?

	Kyllä	Ei
Xn riskilausekkeella R42 tai Xi riskilausekkeella R43 / Resp. Sens. 1 vaaralausekkeella H334 tai Skin Sens. 1 vaaralausekkeella H317	☐	☐
Jos kyllä, ilmoita määrä: _____		
T riskilausekkeella R45 ja/tai R49 (Carc. 1 tai Carc. 2) tai Xn riskilausekkeella R40 (Carc. 3) / Carc. 1A/1B/2 vaaralausekkeella H359, H350i ja/tai H351	☐	☐
Jos kyllä, ilmoita määrä: _____		
T riskilausekkeella R46 (Muta. 1 tai Muta. 2) tai Xn riskilausekkeella R68 (Muta. 3) / Muta. 1B/2 vaaralausekkeella H340 ja/tai H341	☐	☐
Jos kyllä, ilmoita määrä: _____		
T riskilausekkeella R60, R61, R64 ja/tai R33 (Repr. 1 tai Repr. 2) tai Xn riskilausekkeella R62, R63, R64 ja/tai R33 (Repr. 3) / Repr. 1A/1B/2 vaaralausekkeella H360, H361 ja/tai H362	☐	☐
Jos kyllä, ilmoita määrä: _____		

Jos vastaus johonkin kohtaan on kyllä, selvitä miksi: _____

Jos ilmenee uusia tietoja, jotka aiheuttavat muutoksia lomakkeen tietoihin, tulee Pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle toimittaa lomake uudelleen täytettynä.

Päiväys:

Yrityksen nimi:

Vastuuhenkilön allekirjoitus

Nimen selvennys (painokirjaimin)

Sähköposti/puhelinnumero

Liite 4 - Testimenetelmät ja kaavat

1 Analyysilaboratorion vaatimus

Analyysilaboratorion on täytettävä yleiset vaatimukset standardin EN ISO 17025 tai oltava virallinen GLP-hyväksytty analyysilaboratorio.

Hakijan analyysilaboratoria/mittaaminen voidaan hyväksyä analysoimalla ja mittaamalla, jos:

- viranomaiset valvovat kokeiden ottamista ja analysointiprosessia, tai jos
- valmistajalla on laatujärjestelmä, johon kokeiden ottaminen ja analysointi kuuluvat ja joka on sertifioitu ISO 9001 tai ISO 9002 mukaan tai jos
- valmistaja voi osoittaa dokumentoidun rinnakkaistestin todistavan omien testien ja puolueettoman testilaitoksen välisten testien yhdenmukaisuuden sekä sen, että valmistaja ottaa näytteet määrätyn näytteenottosuunnitelman mukaisesti

2 Ekotoksikologiset testausmenetelmät

Dokumentoinnissa tulee käyttää kansainvälisiä testausmenetelmiä (OECD Guidelines for Testing of Chemicals, ISBN 92-64-1222144) tai vastaavia menetelmiä. Vastaavien menetelmien tulee olla puolueettoman tahon määrittämiä, jotta tulokset ovat samanarvoisia. Testausmenetelmät on ilmoitettu seuraavassa.

3 Välitön myrkyllisyys vesiympäristölle

Välitön myrkyllisyys vesiympäristölle testataan OECD Guidelines for Testing of Chemicals -testiohjeiden (ISBN 92-64-1222144) testimenetelmillä 201, 202 ja 203 tai vastaavilla menetelmillä.

4 Biokertyvyys

Jos aineen biokertyvyys on testattu kaloilla OECD:n testiohjeiden 305 A–E mukaisesti ja sen kertyvyystekijä (BCF) on yli 500, ainetta pidetään biokertyvänä. Jos BCF-arvoa ei ole saatavana, aine katsotaan biokertyväksi, jos aineen $\log K_{ow}$ on $\geq 4,0$ OECD Guidelines for Testing of Chemicals -testiohjeiden (ISBN 92-64-1222144) menetelmien 107, 117 tai 123 tai vastaavien menetelmien mukaan, ellei muuta osoiteta. Jos korkein mitattu BCF-arvo on ≤ 500 , ainetta ei pidetä biokertyvänä, vaikka $\log K_{ow}$ olisi $\geq 4,0$.

OECD:n testiohjetta 107 ei voida soveltaa pinta-aktiivisiin aineisiin, joilla on sekä rasva- että vesiliukoisia ominaisuuksia. Tämänhetkiseen tietoon perustuen tällaisista aineista on osoitettava suurella varmuudella, että aineet ja niiden hajoamistuotteet eivät aiheuta pitkäaikaista vaaraa vesiympäristön organismeille.

Tietokonemallinnukset (esim. BIOWIN) käyttö hyväksytään, mutta jos mallilaskelmien tulokset ovat lähellä raja-arvoja tai Pohjoismaisella ympäristömerkinnällä on poikkeavaa tietoa, voidaan vaatia varmempaa tietoa.

5 Aerobinen hajoavuus

Biologisen hajoavuuden testaamisessa käytetään OECD Guidelines for Testing of Chemicals -testiohjeiden (ISBN 92-64-1222144) testimenetelmää 301 (A–F) tai 310.

Muita tieteellisesti hyväksyttäviä testimenetelmiä voidaan myös käyttää. Tällaisten menetelmien tulokset arvioi puolueeton taho.

6 Anaerobinen hajoavuus

Anaerobisen hajoavuuden testaamiseen käytetään ISO 11734 -standardin testimenetelmää ECETOC numero 28 (kesäkuu 1988) tai vastaavia menetelmiä. Vaatimuksena on vähintään 60 % hajoavuus enintään 60 päivän aikana (vastaa > 60 % ThOD/ThCO₂- tai > 70 % DOC-vähentymistä).

Anaerobisen hajoavuuden vaatimus ei koske aineita, jotka eivät ole tensidejä eivätkä ole DID-listassa, jos ne ovat

- aerobisesti helposti hajoavia ja niiden adsorptio on matala (A < 25 %)
- aerobisesti helposti hajoavia ja niiden desorptio on korkea (D < 25 %)
- aerobisesti helposti hajoavia ja eivät mahdollisesti biokertyviä.

Adsorption ja desorption määrittämisessä käytetään OECD:n testimenetelmää 106 tai menetelmää ISO CD 18749, Water quality – Adsorption of substances on activated sludge.

7 DID-lista

DID-lista on EU:n ympäristömerkinnän ja Pohjoismaisen ympäristömerkinnän yhteinen lista. Lista on laadittu yhteistyössä sekä kuluttaja- ja ympäristöjärjestöjen että teollisuuden kanssa. Se sisältää myrkyllisyys- ja hajoavuustietoja monista sellaisista aineista, joita voidaan käyttää kemiallisteknisen alan tuotteisiin. Jonkin aineen löytyminen DID-listasta ei välttämättä tarkoita, että sitä löytyisi myös ympäristömerkityistä tuotteista.

DID-listaa ei voida käyttää yksittäisten aineiden myrkyllisyyden dokumentointiin luokittelusääntöjen yhteydessä. Tähän on käytettävä käyttöturvallisuustiedotteiden, kirjallisuuden tai raaka-ainevalmistajan tietoja.

DID-listan voi tilata ympäristömerkintäorganisaatiolta tai kyseisten maiden verkkosivustojen kautta, katso sivu 2.

Näihin kriteereihin pätee tammikuussa 2007 hyväksytty DID-lista tai myöhemmät versiot.

8 CDV- laskelma

Kriittinen laimennustilavuus, CDVakuutti ja CDVkrooninen, lasketaan seuraavilla kaavoilla:

$$\text{CDVakuutti} = \sum \text{CDV} (i) = 1000 \sum \text{annostus} (i) \times \text{DF}(i) / \text{TFakuutti} (i) \text{ tai}$$

$$\text{CDV}_{\text{krooninen}} = \sum \text{CDV} (i) = 1000 \sum \text{annostus} (i) \times \text{DF} (i) / \text{TF}_{\text{krooninen}}(i)$$

Annostus (i) = komponentin i annostus muodossa g/l

DF(i) = komponentin i hajoamiskerroin, DID-listan mukaan

TF (i) akuutti = komponentin i akuutti myrkyllisyyskerroin, DID-listan mukaan

TF (i) krooninen = komponentin i krooninen myrkyllisyyskerroin, DID-listan mukaan

DF- ja TF-tiedot otetaan lähtökohtaisesti tammikuussa 2007 päivätystä DID-listasta tai myöhemmästä versiosta. DID-lista löytyy Pohjoismaisen ympäristömerkinnän kotisivulta, katso sivu 2. Lista on myös osoitteessa

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/ecolabelled_products/categories/pdf/did_list/didlist_part_b_en.pdf.

Jos ainetta ei ole DID-listassa, arvot määritetään seuraavasti:

DF määritetään seuraavasti (lisätietoja DID-listan osasta B):

0,05	orgaaniset aineet, jotka ovat helposti hajoavia liitteen 2 mukaisesti
0,15	orgaaniset aineet, jotka ovat helposti hajoavia liitteen 2 mukaisesti mutta joiden kohdalla 10 päivän ehto ei täyty (poikkeuksena tensidit)
0,5	orgaaniset aineet, jotka ovat mahdollisesti hajoavia liitteen 2 mukaisesti
1,0	orgaaniset, hajoamattomat aineet

TF määritetään seuraavasti (lisätietoja DID-listan osasta B):

TF = toksisuus/SF,

jossa myrkyllisyys on pitkäkestoisin löydetty akuutti LC50/EC50/IC50-arvo. SF:n määrittäminen kuvataan seuraavassa.

SFakuutti määritetään seuraavasti (lisätietoja DID-listan osasta B):

1 000	aineet, joista on saatavana tiedot akuutista toksisuudesta kaikista kolmesta organismiluokasta
5 000	aineet, joista on saatavana tiedot akuutista toksisuudesta kahdesta organismiluokasta
10 000 000	aineet, joista on saatavana tiedot akuutista toksisuudesta vain yhdestä organismiluokasta

SFkrooninen määritetään seuraavasti (lisätietoja DID-listan osasta B):

Pohjoismainen ympäristömerkintä
Ammattikäytön konetiskiaineet 080/ 2.2
15. joulukuuta 2011

- 10 aineet, joista on saatavana kolme pitkäaikaista NOEC-arvoa vähintään kolmesta organismiluokasta, jotka edustavat kolmea trofiatasoa
- 50 aineet, joista on saatavana kaksi pitkäaikaista NOEC-arvoa vähintään kahdesta organismiluokasta, jotka edustavat kahta trofiatasoa
- 100 aineet, joista on saatavana yksi pitkäaikainen NOEC-arvo (kalat tai äyriäiset)

Liite 5 - Käyttäjätesti

1. Käyttäjätesti tulee toteuttaa vähintään 8 testipaikassa, jotka edustavat satunnaisotosta asiakkaista.
2. Menettelytapojen ja käytetyn annostuksen tulee olla valmistajan suosituksen mukainen.
3. Testin on oltava kestoaltaan vähintään neljä viikkoa.
4. Testin osallistujat arvioivat tuotteen tehoa vastaamalla seuraaviin (tai vastaaviin) kysymyksiin:
 - tuotteen kyky poistaa likaa astioista
 - tuotteen kyky kuivattaa astiat
 - tuotteen kyky estää kalkkisaostumien muodostuminen astioihin ja astianpesukoneeseen
 - vastaajan tyytyväisyys asiakaskäyntisopimukseen.
5. Vastaukset arvioidaan asteikolla, jossa on vähintään 3 tasoa, esim. ei riittävän tehokas, riittävän tehokas ja hyvin tehokas. Testipaikan tyytyväisyys käyntiraporttisopimukseen on ilmaistava sanoilla ei tyytyväinen, tyytyväinen ja hyvin tyytyväinen.
6. Kaikki palautetut ja allekirjoitetut vastaukset palautetaan, vähintään 8 testipaikan tulokset tulee raportoida. Vähintään 80 prosentin vastaajista on arvioitava tuote riittävän tehokkaaksi tai hyvin tehokkaaksi kaikissa kohdissa (katso kohta 4) sekä oltava tyytyväisiä tai hyvin tyytyväisiä asiakaskäyntisopimukseen.
7. Testin kaikki raakatiedot on annettava.
8. Testimenettely on selvitettävä yksityiskohtaisesti.
9. Jos tuoteryhmämääritelmän mukaiseen terveydenhuollon välinetiskiinkin tarkoitettut tuotteet on testattu ISO 15883 standardin mukaan, ei käyttäjätestejä tarvitse tehdä. Dokumentaatioksi on toimitettava sertifioidun laboratorion (ks. liite 4 kohta 1) testiraportti, joka osoittaa, että tuotteet ovat läpäisseet standardin mukaiset testit.

Käyttäjätesti (ammattikäytön koneastianpesuaineet, huuhtelukirkasteet ja liotusaineet)

Asiakas ja testipaikka (osoite ilmoitettava)

Tuotteen nimi, käyttötarkoitus ja valmistaja

Suosittelun annostus _____ veden kovuuden ollessa _____ °dH

Käytetty annostus _____ ja veden kovuus _____ °dH

Pesulämpötila _____ °C

	Ei riittävän tehokas	Riittävän tehokas	Hyvin tehokas
Koneastianpesuaineen kyky poistaa likaa astioista	☐	☐	☐
Huuhtelukirkasteen kyky kuivattaa astiat	☐	☐	☐
Tuotteen kyky estää kalkkisaostumien muodostuminen astioihin	☐	☐	☐
Tuotteen kyky estää kalkkisaostumien muodostuminen astianpesukoneeseen	☐	☐	☐
Kuinka tyytyväinen olet asiakaskäynnin toteutukseen?	☐	☐	☐

Kommentteja: _____

Selvitys testin toteutuksesta:

Toimiala, jossa testi tehtiin (esim. hotelli, ravintola, koulu).

Minkä tyyppinen lika ja minkä tyyppiset astiat ovat hankalimpia puhdistaa?

Miten usein astiat pestään? _____

Yleiset kommentit: _____

Yhteystiedot (testipaikka)

Yhteyshenkilö: _____

Sähköposti: _____

Puhelin: _____

Nimi (testipaikan yhteyshenkilön allekirjoitus)

Päiväys ja paikka

Liite 6– Tietoa luokituksista (K3)

Ympäristölle vaarallinen

R50: Erittäin myrkyllistä vesieliöille

R50/53: Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä

R51/53: Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä

R52: Haitallista vesieliöille

R53: Voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä

R52/53: Haitallista vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

H410: Erittäin myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia

H411: Myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.

H412: Haitallista vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia

H413: Voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesieliöille

Hengitys, nieleminen, ihokontakti

R20: Terveydelle haitallista hengitettynä

R21: Terveydelle haitallista joutuessaan iholle

R22: Terveydelle haitallista nieltynä

H332: Haitallista hengitettynä

H312: Haitallista joutuessaan iholle

H302: Haitallista nieltynä

Syövyttävää

R34: Syövyttävää

R35: Voimakkaasti syövyttävää

H314: Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaan

Herkistymä

R42: Altistuminen hengitysteitse voi aiheuttaa herkistymistä

R43: Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.

H334: Voi aiheuttaa hengitettynä allergia- tai astmaoireita tai hengitysvaikeuksia

H317 Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion

Syöpä, sikiövauriot

R40: Pysyvien vaurioiden vaara

R45: Aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa.

R49: Aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa hengitettynä

R46: Saattaa aiheuttaa periytyviä perimävaurioita

- R60: Voi heikentää hedelmällisyyttä
- R61: Vaarallista sikiölle
- R62: Voi mahdollisesti heikentää hedelmällisyyttä
- R63: Voi olla vaarallista sikiölle
- R64: Saattaa aiheuttaa haittaa rintaruokinnassa oleville lapsille.
- R68: Pysyvien vaurioiden vaara
- H350: Saattaa aiheuttaa syöpää
- H351: Epäillään aiheuttavan syöpää
- H340 Saattaa aiheuttaa perimävaurioita
- H341 Epäillään aiheuttavan perimävaurioita
- H360: Saattaa heikentää hedelmällisyyttä tai vaurioittaa sikiötä
- H361: Epäillään heikentävän hedelmällisyyttä tai vaurioittavan sikiötä <mainitaan tiedetty spesifinen vaikutus>
- H362: Saattaa aiheuttaa haittaa rintaruokinnassa oleville lapsille.

H-lausekkeissa mainitaan altistumisreitti, jos on kiistatta osoitettu, että vaara ei voi aiheutua muiden altistumisreittien kautta